

ERASMUS a další zahraniční výjezdy a pobyty studentů a výzkumných pracovníků v akademickém prostředí,
povinnosti vyplývajících z příslušné legislativy pro různé skupiny vyslaných osob, délky pobytu v zahraničí a pravidel hostitelské země

	Vyjíždějící osoba	Výjezd a pobyt v zemi	Délka pobytu	Vízové povinnosti	Sociální zabezpečení	Zdravotní pojištění	Cestovní pojištění	Daň z příjmu
Pouze student bez PPV	Občan CZ, EU, EHP, CH	EU/EHP, CH	Bez omezení	NE, volný pohyb	NE	Není nutné pouze v případě, že máte EHIC	ANO	Neřeší se
	Občan CZ, EU, EHP, CH	Třetí země	Bez omezení	ANO, ověřit přes ZÚ příslušné země	NE	ANO, úlevy pro smluvní země na nutnou a neodkladnou péči	ANO	Neřeší se
	Třetizemec	EU/EHP, CH	Ověřit na ZÚ hostitelské země	Ověřit * na ZÚ hostitelské země	NE	ANO, podmínka pro pobyt	ANO	Neřeší se
	Třetizemec	Třetí země	Bez omezení, Zjistit zda nejsou mezinárodní sankce, ověřit na ZÚ hostitelské země	ANO, pokud nejedete do země, které jste státním příslušníkem nebo má bezvízový styk (nutno ověřit na ZÚ zda účel pobytu odpovídá podmínkám pro bezvízový styk.	NE	ANO, obvykle podmínka pro pobyt	ANO	Neřeší se
				* Článek 31 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/801				

	Vyjíždějící osoba	Výjezd a pobyt v zemi	Délka pobytu	Vízové povinnosti	Sociální zabezpečení	Zdravotní pojištění	Cestovní pojištění	Daň z příjmu
Student s PPV nebo zaměstnanec během výjezdu a pobytu max. do 183 dnů v zahraničí	Občan CZ, EU, EHP, CH	EU/EHP, CH	Doporučeno do 183 dnů	NE, volný pohyb	ANO, vysílací dohoda a žádost o vystavení potvrzení A1	NE, ale pouze v případě že máte EHIC	ANO	NE, pokud je vyjíždějící osoba daňový rezident v ČR, a jsou splněny podmínky Článku 15, bilaterální SZDZ
	Občan CZ, EU, EHP, CH	Třetí země	Doporučeno do 183 dnů	ANO, ověřit přes ZU hostitelské země	NE pro nesmluvní země, vysílací dohoda, pro smluvní země žádat o vystavení „bilaterální A1“,	ANO, úlevy pro smluvní země na nutnou a neodkladnou péči	ANO	
	Třetizemec	EU/EHP, CH	Doporučeno do 180 dnů v období 360 dnů	ANO**, ověřit na ZÚ hostitelské země	ANO, vysílací dohoda a žádost o vystavení potvrzení A1	ANO, protože má zelený průkaz VZP platný jen pro ČR	ANO	NE pro smluvní země ve smyslu daní z příjmu pokud je vyjíždějící osoba daňový rezident v ČR, a jsou splněny podmínky Článku 15, bilaterální SZDZ
	Třetizemec	Třetí země	Doporučeno do 183 dnů Zjistit zda nejsou mezinárodní sankce, ověřit na ZÚ hostitelské země	ANO, NE pokud jede do země, které je státním příslušníkem nebo má bezvízový styk (nutno ověřit na ZÚ zda účel pobytu odpovídá podmínkám pro bezvízový styk.)	Ověřit dle podmínek hostitelské země, vysílací dohoda, pro smluvní země žádat o vystavení „bilaterální A1“, pokud se vztahuje i na občany jiných zemí	ANO	ANO	
** článek 28 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/801 Krátkodobá mobilita výzkumných pracovníků								

	Vyjíždějící osoba	Výjezd a pobyt v zemi	Délka pobytu	Vízové povinnosti	Sociální zabezpečení	Zdravotní pojištění	Cestovní pojištění	Daň z příjmu
Student s PPV nebo zaměstnanec během výjezdu a s pobytem delším než 183 dnů v zahraničí	Občan CZ, EU, EHP, CH	EU/EHP, CH	Nad 183 dnů do 12 měsíců	NE, volný pohyb	ANO, vysílací dohoda a žádost o vystavení potvrzení A1	NE, ale na základě A1 vyřídit S1 pro plnou péči i v zahraničí	ANO	Zaměstnavatel bude povinen registrovat se u daňového úřadu v hostitelské zemi a odvádět tam zálohy na daň, zároveň žádat českého správce daně o zproštění odvádět zálohy v ČR, k tomu potřebuje důkazní potvrzení Koplikované, můžete být požádání o zaplacení služeb daňovému poradci.
	Občan CZ, EU, EHP, CH	Třetí země	Nad 183 dnů Ověřit pravidla hostitelské země	ANO	NE, smluvní země žádat o „bilaterální A1“, vysílací dohoda	ANO úlevy pro smluvní země na nutnou a neodkladnou péči	ANO	
	třetizemec	EU/EHP, CH	Nad 180 dnů do 12 měsíců Ověřit pravidla hostitelské země	ANO*** ověřit na ZÚ hostitelské země	ANO, vysílací dohoda a žádost o vystavení potvrzení A1	ANO, protože má zelený průkaz VZP platný jen pro ČR	ANO	
	třetizemec	Třetí země	Nad 183 dnů do ?? dle pravidel třetí země	ANO, NE pokud jede do země, které je státním příslušníkem nebo má bezvízový styk (nutno ověřit na ZÚ zda účel pobytu odpovídá podmínkám pro bezvízový styk.	Ověřit dle podmínek hostitelské země, vysílací dohoda, pro smluvní země žádat o vystavení „bilaterální A1“, pokud se vztahuje i na občany jiných zemí	ANO	ANO	
*** článek 29 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/801 Dlouhodobí mobilita výzkumných pracovníků								

Jak dlouho trvá vyřízení požadovaných dokumentů?

Typ náležitosti	Zvací dopis, smlouva o vyslání	Vízum, povolení k pobytu	A1 pro určení SZ nebo ekvivalent	Zdravotní pojištění nebo S1	Cestovní pojištění	Daňový domicil	Překlad potřebných dokumentů
Doba trvání vyřízení	1 týden až 2 měsíce	14 dní až 2 měsíce	V ČR 30 dnů od podání žádosti	1 den až měsíc, S1 až po získání A1	1 den až týden	V ČR 30 dnů od podání žádosti	1 týden až měsíc

Vysvětlivky a zkratky:

Občan CZ, EU, EHP, CH - státní příslušník České republiky, členské země Evropské unie, EHP = Norska, Lichtenštejnska, Islandu, Švýcarska

Třetizemec - státní příslušník jiné země než členské země Evropské unie, Norska, Lichtenštejnska, Islandu, Švýcarska

Rodinný příslušník – občana EU/EHP, CH nebo třetizemce - tuto kategorii občanů je třeba posuzovat individuálně a konzultovat s příslušným referentem

PPV - Pracovně právní vztah, **PP** pracovní poměr (i úvazek), **DPP** Dohoda o provedení práce, **DPČ** Dohoda o pracovní činnosti

*** [Směrnice Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2016/801](https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2016/801/oj) o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia,, Kapitola VI Mobilita mezi členskými státy <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2016/801/oj>

EHIC - Evropský průkaz zdravotního pojištění - <https://www.vzp.cz/pojistenci/cestovani-a-pobyt-v-zahranici/evropsky-prukaz-zdravotniho-pojisteni>

SZ sociální zabezpečení, **ZP** Zdravotní pojištění, **VZP** Všeobecná zdravotní pojišťovna v ČR

Smluvní třetí země z hlediska sociálního a zdravotního pojištění <https://www.mpsv.cz/dvoustranne-smlouvy-o-socialnim-zabezpeceni>

Smluvními zeměmi z hlediska SZ jsou tyto státy: Albánie, Austrálie, Bělorusko, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Chile, Indie, Izrael, Japonsko, Jižní Korea, Kanada, Makedonie, Moldavsko, Québec, Rusko, Spojené státy americké, Srbsko, Sýrie, Tunisko, Turecko, Ukrajina, Velká Británie (dle Brexit).

Zdravotní pojištění je však omezeno pouze na tyto státy Albánie, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Izrael, Japonsko, Severní Makedonie, Srbsko, Tunisko, Turecko, USA, Velká Británie (dle Brexit - <https://www.cssz.cz/web/cz/brexit-obdobi-od-1.ledna-2021>)

ZÚ - zastupitelský úřad (ambasáda) příslušné země

A1 - osvědčení o příslušnosti k systému sociálního zabezpečení určité členské země EU, https://europa.eu/youreurope/citizens/work/social-security-forms/index_cs.htm

Žádost o vystavení osvědčení A1 v ČR <https://www.cssz.cz/web/cz/podani-zadosti-o-urceni-prislusnosti-883-2004-987-2009>

Žádost o bilaterální potvrzení k příslušnosti k sociálnímu zabezpečení v ČR <https://www.cssz.cz/web/cz/urceni-statu-pojisteni-mezinarodni-smlouvy>

S1 – Registrace pro účely krytí zdravotní péče v jiné zemi, https://europa.eu/youreurope/citizens/work/social-security-forms/index_cs.htm .

SZDZ – bilaterální smlouvy o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku mezi ČR a druhou zemí, přehled smluv je na <https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/dvoji-zdaneni/prehled-platnych-smluv>, sledovat zejména článek 4 Rezident (domicil), článek 15 – Zaměstnání, Článek 20 Profesori a učitelé, který je jen v některých smlouvách. Článek 23 - ustanovení o vyloučení dvojího zdanění

Sociální zabezpečení SZ - ČSSZ Vyslání pracovníci <https://www.cssz.cz/vyslani-pracovnici>

ČSSZ Pravidla pro určování příslušnosti k SZ <https://www.cssz.cz/web/cz/pravidla-pro-urcovani-prislusnosti-dle-narizeni-883/2004-a-987/2009>

MPSV Vysílání pracovníků v rámci volného pohybu služeb v EU <https://www.mpsv.cz/vysilani-pracovniku1>

V případě vysílání pracovníků podle nařízení 883/2004 je třeba vždy **zvážit, zda nejde o situaci a o pracovníky, na které se rovněž vztahují pravidla pro volný pohyb služeb** (vyslání podle směrnice [96/71/ES](#)). Pak je nutno souběžně dodržet podmínky jak podle koordinačních Nařízení Evropského parlamentu a Rady ([ES](#)) [883/2004](#) a Nařízení Evropského parlamentu a Rady ([ES](#)) [987/2009](#), tak i podle směrnice [96/71/ES](#).

Co z toho vyplývá pro nás:

1. Pokud vyjíždí osoba, která má pouze statut STUDENT - jde o nejjednodušší situaci, neomezujeme délku pobytu v zahraničí, osoba musí mít zdravotní a cestovní pojištění pro hostitelskou zemi, není jako zaměstnanec v systému sociálního zabezpečení, nemá příjem ze závislé činnosti, neřešíme daň z příjmu fyzických osob. U třetizemců je nutno ověřit na ambasádě hostitelské země jaké jsou podmínky pro vstup a pobyt studentů.
2. Pokud vyjíždí student, který je zároveň zaměstnán vysílajícím subjektem, jsou 2 možnosti
 - a. **Ukončí pracovní poměr** a vyjíždí jako osoba se statutem STUDENT a platí pro něj bod 1)
 - b. **Zůstává zachován pracovní poměr** s vysílacím subjektem i po dobu pobytu v zahraničí, pak je nutno s hostitelskou institucí uzavřít nějakou formu vysílací dohody, definovat podmínky pobytu, určit **formu vyslání dle Zákoníku práce** - buď zahraniční pracovní cesta s hrazenými cestovními náhradami, nebo změna místa výkonu práce s úhradou cesty tam a zpět. Definovat zda jde o prohlubování nebo zvyšování kvalifikace nebo tvůrčí volno ANEBO vyslání za účelem poskytování služby zahraniční organizaci (toto je pak hodně komplikované).
Je nutno předem požádat o vystavení potvrzení A1 o příslušnosti k systému sociálního zabezpečení při vyslání do zemí EU/EHP, CH nebo smluvních třetích zemí. Řešíme různě u zemí EU/EHP, CH a u třetích smluvních a nesmluvních zemí.
U třetizemců je nutno zjistit jaké mají pobytové oprávnění v ČR, pokud je na účel vědecký výzkum na základě Dohody o hostování a Závazku uzavřeného s vysílající VŠ, doporučujeme konzultovat situaci individuálně s referentem, který tuto agendu zná.
Pozor u výjezdů **delších než 183 dnů**, nutno zohlednit i povinnosti vysílajícího subjektu, týkající se plateb záloh na daně z příjmu do hostitelské země.
 - c. U cizinců je důležité vědět, ve které zemi jsou daňovým rezidentem, pokud jsou daňovými **nerezidenty** v ČR a nepobývají zde, platí se daň do ciziny, za každý den mimo ČR včetně Home office, doporučujeme jejich pobyt v zahraničí předem konzultovat s daňovým poradcem.
3. Při komplikovaných případech řešte podmínky výjezdu a pobytu v zahraničí dostatečně dopředu, abyste stihli vše, co je nutné správně zajistit.